

EMO'dan "Ucuz Elektrik" Uyarısı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) elektrikte serbest tüketici limitini 2017 yılı için 3 bin 600 kilovatsatten (kWh) tüketimi 2 bin 400 kWh'e düşürdü. Bu düşüşle birlikte 2017 itibariyle aylık tüketimi 200 kWh'i, yani aylık faturası 82 lirayı geçen tüketiciler, dağıtım şirketleri dışında EPDK'dan lisanslı tedarik şirketlerinden de enerji alabilecekler.

İstatistiklere göre Türkiye genelinde yıllık tüketimi 2 bin 400 kWh'nin üzerinde olan yaklaşık 8,4 milyon abone bulunmaktadır. EMO'nun hesaplamalarına göre, 4 kişilik bir ailenin asgari yaşam koşulları için aylık 230 kWh enerji tüketmektedir. Serbest tüketici limitinin 200 kWh'e düşürülmesi konut kullanıcılarının büyük bölümünün de serbest tüketici kapsamı içine girdiği anlamına gelmektedir. Kullanıcılar e-devlet portalı üzerinden serbest tüketici hakkına sahip olup, olmadıklarını kontrol edebilirler.

Serbest tüketici limitinin yıllar itibariyle düşmesiyle birlikte küçük ticarethaneler kapsayacak şekilde genişledi, şimdi ise konutlarda yaygınlaşıyor. Serbest tüketici limitini aşan kullanıcılar, dağıtım bölgelerinde görev yapan dağıtım şirketine bağlı perakende satış şirketi dışında lisanslı 214 tedarikçinin herhangi bi-

rinden enerji alabilirler. Öncelikle ilk dikkat edilmesi gereken konu, firmanın "tedarikçi lisansı" sahibi olup, olmadığıdır. Mevzuatı gereği, tedarikçi ile sözleşme ilişkisi sadece elektrik enerjisinin satışıyla ilişkilidir, teknik konuları kapsamamaktadır. Arıza veya bakım onarım gibi konular dağıtım şirketlerinin sorunluğunda kalmaktadır.

Tüketici Yanıltılabilir

Serbest tüketici konusu genellikle kamuoyunda "ucuz elektrik" ibareleriyle gündeme gelmektedir. Elektrik fiyatlarının düzenli olarak artmasıyla birlikte faturaları mucizevi şekilde düşürdüğü iddia eden "tasarruf cihazları" bir dönem özellikle internet üzerinden yapılan satışlarla oldukça rağbet görmüştü. Şimdi ise tedarikçi değiştirilmesi durumunda şok indirimler yapıldığına ilişkin haberler, ilanlar dolaşımında. Tüketiciler faturaların düşeceği umuduyla gereksiz cihazlar bile aldıkları hatırlanırsa, reklamlar yoluyla bu kez de ucuz enerji satma vadiyle tüketicileri yanıltılması olasılığı yüksektir. Konuya ilişkin tüketicilerden Odamıza yansıyan şikayetlerde artışlar yaşanmaktadır. Genel itibariyle şikayetler, indirim oranlarının faturalara düşük yansımaları ve eskisine kıyasla daha fazla ödeme yapılmak zorunda kalınmasından oluşuyor.

İndirim Düşük Olabilir

Abone sözleşmeleri çok dikkatle okunmalı ve imzalanmalıdır. Vatandaşlarımız, tedarikçisini titizlikle seçmeli ve kendi tüketim alışkanlıklarına uygun sözleşmelere imza atmalıdır. Tüketicilerin ödedikleri fatura, 3 ana unsurdan oluşmaktadır: enerji bedeli, dağıtım bedeli ile fon, pay ve vergiler. Tüm maliyet unsurları bu bedellerin içerisinde yer almaktadır. Bu bedellerdeki değişim üçer aylık dönemlerde EPDK tarafından gerçekleştirilmektedir. Size önerilen fiyatları, serbest olmayan mesken tüketicilere uygulanan fiyatlarla (tek zamanlı ya da çok zamanlı tarife sınıflarını dikkate alarak) mukayese etmeniz gerekir. Yüzdesel indirimlerde önerilen indirim oranının; sadece enerji bedeli üzerinden mi, enerji ve dağıtım bedeli üzerinden mi, yoksa fon, pay ve vergiler dahil toplam üzerinden mi olacağına dikkate edilmeli.

Konutlarda 2017 Ocak itibariyle 1 kWh enerjinin bedeli 21,4 kuruş iken dağıtım bedeli 11,8 kuruştur. Bu rakama fon ve vergilerin eklenmesiyle fatura 42 kuruşa çıkmaktadır. Toplam rakam üzerinden yüzde 10 indirim yapılabilecekse, 4,2 kuruş indirim söz konusu iken, örneğin sadece enerji bedeli üzerinden yüzde 10 indirim yapılacaksa bu indirim miktarı 2,14

kuruştadır. Serbest tüketici limitinde yani ayda 200 kWh enerji tüketen bir abone yüzde 10 indirim sadece enerji bedeline uygulanmasıyla faturasını ancak 82 TL'den 77 TL'ye kadar indirebilir. Yani yüzde 10 indirim vadiyle tedarikçi değiştiren tüketici, sadece yüzde 6,6 indirim alacaktır. Piyasada enerji bedeli üzerinden yüzde 5'lik indirim teklifiyle daha sık karşılaşıyoruz. Bu durumda ise aynı tüketime sahip konut kullanıcısının faturası 82 TL'den ancak 80 TL'ye düşer. Bu düşüş ise faturaya ancak yüzde 3,4 olarak yansır. Gerçek indirim oranı görmek için, önerin tüm fatura kalemlerine ve nihaiyi olarak ödeyeceğiniz rakama ne kadar yansıyacağını hesaplamamız gerekir.

Dikkat, Fatura Artabilir!

Bugüne kadar karşımıza çıkan örneklerde tedarikçi değiştirmenin

faturaya etkisinin sınırlı kaldığına şahit oluyoruz. Hatta kimi durumlara sözleşmelerde, EPDK'nın belirlediği serbest olmayan tüketicilere uygulanan tarifeler dışında başka parametrelere de atıfta bulunmaktadır. Örneğin sözleşmelerde çoğunlukla elektrik üreticileri için spot piyasa durumunda olan PMUM ve EPIAŞ'da yaşanacak fiyat artışlarının da tüketiciye yansıtılacağına ilişkin ibareler yer almaktadır. Örneğin, PNUM fiyatları 23 Aralık 2016 tarihinde 1 Kwh başına 1,9 liraya kadar tırmandı. Serbest olmayan konut tüketicilerin faturasına yansıyan 1 Kwh'lik enerji bedelinin 21,4 kuruş olduğu göz önüne alınırsa, bu tip sözleşmeler imzalayan tüketicilerin faturalarında bırakın indirim, eskisine kıyasla artış olma olasılığı yüksektir. Benzer şekilde kimi sözleşmelerde ise Yenilenebilir Enerji

Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında fiyat artışlarının da faturaya ayrıca yansıtılacağına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Bu sözleşmelerde, elektrik üreticileri ile toptancıları arasında oluşan ve piyasa şartlarına göre değişen fiyatların yüksek kısmı faturaya yansırken, düşüşlerin yansıtılmaması ön görülmektedir.

Bu tip sözleşmeler EPDK'nın serbest olmayan tüketiciler için belirlediği tarifeleri bile aşan faturaların oluşmasına neden olabilir. İndirim beklentisi ile tedarikçi değiştiren konut kullanıcıları, fatura sürprizleriyle karşılaşmamak için içinde EPDK'nın belirlediği serbest tüketici olmayanlara ilişkin tarifeyle kıyasla indirim yapan hükümler dışında kalan konulara atıfta bulunan sözleşmeleri imzalamaktan imtina etmelidir.

